

De Gemeentepolitie. Deel 1: Een onderzoek naar haar situatie in de provincie Limburg (C. Fijnaut, 204 p.), Deel 2: Een evaluatieonderzoek in de provincie Limburg (L. Van Oustrive, 154 p.) Kluwer rechtswetenschappen, Antwerpen, 1985

Deze beide boeken zijn het resultaat van een zeer omvangrijk empirisch onderzoek. Het is duidelijk merkbaar dat het hele opzet werd gedirigeerd door twee tenoren inzake kennis van de Belgische politie, hierbij gesteund door geroutineerde veldwerkers.

Eerst wordt de politie geplaatst in het algemeen politiebestedel waarbij bijzonder de rol van de overheid belicht wordt. Hierbij komt duidelijk de onzekere taak van de Gouverneur en de nieuwe verantwoordelijkheid van de Minister van de Vlaamse Gemeenschap tot uiting.

Het onderzoek i.v.m. organisatie van de korpsen en de loopbaan van politiemensen legt duidelijke verschillen en ongeregelheden bloot. Binnen het gemeentelijk beleid is de plaats die de politie inneemt zeer verscheiden. De opleiding van de Limburgse politie wordt stilaan een voorbeeld voor andere provincies. C. Fijnaut breekt bij het bespreken van de (ontbrekende) wet op de gemeentepolitie eens te meer een lans voor een wederopbloei van de politie-wetenschappelijke traditie in Europa.

Het tweede boek is voor een deel een herhaling van bepaalde ideeën die reeds in deel 1 werden ontwikkeld, wat op zichzelf te betreuren valt en enigszins schaadt aan het geheel. Toch komen er heel wat andere items aan bod zoals: samenwerking binnen de gemeentepolitie, samenwerking met andere diensten, communicatie en coördinatie, korpsgeest, dienstregeling, het politietoezicht in de gemeente, selectieproeven, tevreden burgemeesters. Terecht eindigt de auteur met een gevoel van ontevredenheid vertolkt in onwetendheid, onduidelijkheid, eenzijdigheid, verdeeldheid en kritiek van en over de gemeentepolitie. In een navolgend hoofdstuk wordt dan nog het wetsontwerp Nothomb aan een kritisch onderzoek onderworpen wat, alhoewel zeer waardevol, op zichzelf niet specifiek in relatie kan gebracht worden met de Limburgse politie.

Twee leerrijke boeken die zeker thuishoren in elke bibliotheek waarvan kan verwacht worden dat de lezers zich aan het (wel)zijn van de Belgische politie interesseren.

W. Bruggeman

De Loof, P., Van Steenvoort, P. en Arnou, A., rechtspositie, Brussel, I.J.J., 1985, 156 p.

‘Het is voorbij, maar niet voorgoed’, zo klonk het eind december in het Brussels stadhuis, bij het afsluiten van het Internationaal Jaar van de Jeugd. Over de zinvolheid van dat themajaar zal, de slogan indachtig, de volgende maanden ongetwijfeld nog heel wat inkt vloeien. Een van haar verwezenlijkingen is alvast deze farde over de rechtspositie van jongeren. De map wil de plaatselijke initiatieven rond dit thema ondersteunen en de discussie erover mee activeren. Ze is vanuit die optiek dan ook samengesteld uit een aantal — reeds elders verschenen — teksten, een verzameling methodieken en een pakket, vooral bibliografische, informatie.

In het eerste gedeelte stelt men aan de lezer de drie krachtlijnen voor, zoals die door de adviesgroep geformuleerd werden. Dat zijn respectievelijk de eis voor een volledige handelingsbekwaamheid op 18 jaar via een systeem van getrapte meerderjarigheid, de vraag om een einde te stellen aan de blijvende marginalisering en de groeiende kansarmoede van gehandicapte jongeren en ten slotte de suggestie om de verlengde minderjarigheid voor mentaal gehandicapten af te schaffen en te vervangen door (of aan te vullen met) een systeem van onderbewindstelling of zaakwaarnemerschap. Die lijnen lijken nogal wat in kracht te verschillen: verder in de map heeft men het enkel nog over de eerste eis. Aan die rechtspositieregeling tot 18 jaar koppelt men overigens het afschaffen van de notie 'kind in gevaar' en het decriminaliseren van statusdelicten.

Verder tracht men in dat eerste deel van de basismap via concrete conflictsituaties het probleem van de rechtspositie van jongeren te schetsen. Uit vier levenssferen (de school, thuis, het inkomen, relaties) werden argumenten en uitspraken verzameld, die in discussies ongetwijfeld in vraag gesteld kunnen worden en als evidenties ontmaskerd. Informatief is ook de zeer leesbaar geschreven uiteenzetting van de huidige juridische situatie van jongeren. Ze mocht niet ontbreken in een käft, hoofdzakelijk bedoeld voor rechtsleken. Conclusie is dat wie op zijn achttiende moet gaan werken, zijn dienstplicht dient te vervullen, moet gaan stemmen, met de auto mag rijden, enz. een aantal verplichtingen en verantwoordelijkheden te dragen krijgt, maar dat dat plots helemaal anders ligt voor wie op zijn achttiende wil kiezen waar te wonen, met wie op vakantie te gaan, met wie te trouwen, enz. Aan de hand van een interview uit Oase komt een jeugdige trouwens zelf ook aan het woord. Een twaalfjarige vertelt in hoeverre hijzelf vindt dat hij aan z'n trekken komt. Een tekst die zich in de map wringt tussen een voor- en een tegenstander van een verlaagde meerderjarigheidsgrens. Enerzijds Waaldijk die het failliet van de ouderlijke macht analyseert en Foré die kritisch blik op het wetsontwerp Vanderpoorten. Toegegeven, dit zijn geen erg recente beschouwingen meer, maar teksten die toch weinig aan actualiteitswaarde hebben ingeboet. Naar onze mening een goede keuze.

Het tweede deel van de farde bevat een aantal bruikbare methodieken voor het jeugdwerk. Telkens werd getracht overzichtelijk de doelstellingen van de werkvorm, het verloop van de activiteit, achtergrondinformatie voor de nabespreking en het benodigde materiaal aan te geven. Bij elke methodiek werd ook de tijdsduur, de ideale groepsomvang, de vereiste voorkennis, enz. vermeld. Het gaat dan o.m. om een stellingenspel, een kwis, een lespakket, een ganzenbord, enz., opgezet rond de thematiek. Heel wat organisaties van overwegend jongvolwassenen, klagen voortdurend de (on)rechtspositie van jongeren aan. Jongeren zelf staan, vooral psychologisch, geïsoleerd: ze zijn immers gebonden aan de ouderlijke macht. Deze verzorgde map kan, als ze deskundig gebruikt wordt door bijvoorbeeld leerkrachten, leiders in de jeugdbeweging, animatoren in jeugdateeliers, enz., mee bijdragen tot een bredere bewustmaking en jongeren misschien tot een collectieve opstelling bewegen. Zeker omdat het ingediende wetsvoorstel over de verlaagde meerderjarigheid ook nu weer niet echt een kans zal krijgen. Het regeerakkoord rept immers met geen woord over de rechtspositie van jongeren. Het is hoog tijd dat jongeren zelf hun stem verheffen.

De map sluit echter wel af in mineur: met een slordige, zeer onvolledige en

soms foutieve bibliografie. Maar dit mag, gezien de doelstellingen, niet echt doorwegen in de beoordeling.

K. van Limbergen

Poté, R., Handboek Verkeerswetgeving, Acco, Leuven, 1985, Deel III, 229 p. en deel IV, 185 p.

Vroeger (*Panopticon*, 1985, 195) werd reeds de verschijning gesignaleerd van de eerste twee delen van dit handboek betreffende de verkeerswetgeving. Inmiddels zijn dus ook de laatste twee delen op de markt gekomen en voltooide de auteur daardoor een niet geringe prestatie door quasi alle terreinen van de verkeersproblematiek in één naslagwerk samen te brengen.

In het derde deel worden eerst een aantal technische voorschriften besproken rond de valhelm, de veiligheidsgordel en de banden van de voertuigen. Daarna komen enkele bijzondere – en bijzonder kwetsbare – verkeersdeelnemers aan bod, nl. passagiers, kinderen, fietsers, wielertoeristen en bromfietzers. Het vluchtmisdrijf en de ganse problematiek van de alcohol in het verkeer krijgen ruime aandacht, waarna – tot slot van dit derde deel – een hoofdstuk gewijd wordt aan het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds.

Het vierde en laatste deel vangt aan met enkele verkeersmanoeuvres die ook in de praktijk nogal eens aanleiding geven tot betwistingen nl. het rechts en links afslaan. In de volgende hoofdstukken worden de verkeersborden, verkeerslichten, wegmarkeringen, de uitrusting van de voertuigen en het gebruik van de lichten besproken. Een laatste hoofdstuk gaat in op de aansprakelijkheid van de Staat en de gemeente voor de ongevallen die gebeuren op de wegen welke onder hun beheer vallen.

De kwaliteiten die we aan dit handboek toeschreven ter gelegenheid van de bespreking van de eerste twee delen, vinden we ook terug in dit vervolg. Vlot geschreven, overzichtelijk, doorspekt met empirische gegevens, goed geselecteerd notenapparaat. Een uitgebreid register vergemakkelijkt het opzoekingswerk. Kortom, we zijn er van overtuigd dat dit vierdelig werk vlug zal beschouwd worden als een standaardwerk, niet alleen over de verkeerswetgeving, maar over de verkeersproblematiek in het algemeen.

F. Hutsebaut